

Ortnetnjuolggadus

Ortnetnjuolggadusa namma	Urho Kekkosa álbmotmeahci ortnetnjuolggadus	Viidodat (há)	254696,1
		Mas čáhceviidodat (há)	1033,6

Nannejuvvon		Láhkafámolaš	
-------------	--	--------------	--

Lassidiedut

Dáinna mearrádusain gomihuvvo Meahciráđđehusa 4.9.2007 addin Urho Kekkosa álbmotmeahci ortnetnjuolggadus.

Eanangoddi	Gielda
19- Lappi eanangoddi	742- Suovvaguoika
19- Lappi eanangoddi	758- Soađegilli
19- Lappi eanangoddi	148- Anár

Vuodđudanmearrádusat:

Mearrádusa namma	Mearrádusa nummár
Láhka Urho Kekkosa álbmotmeahcis	228 / 1983
Ásahus Urho Kekkosa álbmotmeahcis	229 / 1983
Láhka Urho Kekkosa álbmotmeahci ráddjema rievdadeamis	565 / 1991

Guovllu suodjaleami ákkat

Sealluhit viiddes ja geainnohis vuovde-, jeagge- ja duottarmeahcceguovllu; guovllu vuovddit sealluhuvvojit luonddudilis; turisma ja vándardeapmi stivrejuvvo luonddu dáfus heivvolaš čuožahagaide (HE 8/1982).

Oppalaš govvádus

Meahciráđđehus lea Luonddusuodjalanlága (1096/1996) 20 §:a vuodul addán čuovvovaš ortnetnjuolggadusa Urho Kekkosa álbmotmeahcis, mii lea Anára, Suovvaguoikka ja Soađegili gielddain.

Dán ortnetnjuolggadussii leat váldon mearrádusat, mat bohtet sierra lágain. Dasa lassin ortnetnjuolggadusas leat mearrádusat, main Meahciráđđehus lea álbmotmeahci hálldahusas ovddasvástideaddji eiseváldin eananeaggáda iešvuođas vuoigadahtton ja geatnegahtton addit.

Urho Kekkosa álbmotmeahcci lea vuodđuduvvon 4.3.1983 addojuvvon lágain (228/83). Álbmotmeahci ráddjen lea rievdaduvvon 22.3.1991 addojuvvon lágain (565/91).

Ortnetnjuolggadus guoská álbmotmeahci guovlluid, mat leat čuovusgártii merkejuvvon ráddjehusa siste namain stáhta eaiggáduššan eanan- ja čáhceguovllut ja dasa lassin dasa maŋgel vejolaččat laktojuvvon guovllut dehe laktinguovllut (gártačuovvus).

Ortnetnjuolggadusa mearrádusat doahttalit prinsihpaid, mat leat evttohuvvon birasministeriija luonddusuodjalanlága 19 §:a vuodul 2.9.2016 (YM2/5741/2016) nannen Urho Kekkosa álbmotmeahci dikšun- ja geavahanplánas.

Almmolaš njuolggadusat

luonddusuodjalanláhka (1096/1996), láhka Urho Kekkosa álbmotmeahcis (228/1983) (maŋ. UK-láhka), ásahus Urho Kekkosa álbmotmeahcis (229/1983) (maŋ. UK-ásahus)

Eará láhkaásaheapmi

Bajábealde namuhuvvon lassin dán ortnetnjuolggadussii leat váldon njuolggadusat ee. čuovvovaš njuolggadusain: bázahusláhka (646/2011), guolástanláhka (379/2015), meahccebivdoláhka (615/1993), meahccejohtalusláhka (1710/95), meahccejohtalusásahus (10/1996), čoahkkananláhka (530/1999), boazodoalloláhka (848/1990), gádjunláhka (379/2011), ortnetláhka (612/2003), dološmuitoláhka (295/1963), vuodđoláhka (731/1999), Sámediggeláhka (974/1995), ruvkeláhka (621/2011), rádjebearráigeahččoláhka (578/2005), láhka Meahciráđđehusas (234/2016). Dasa lassin ortnetnjuolggadusain leat mearrádusat, main Meahciráđđehus lea álbmotmeahci hálldahusas ovddasvástideaddji eiseváldin ja eananhálddašeaddji iešvuođas vuoigadahtton ja geatnegahtton addit.

Sápmelaččaid vuodđolágalaš vuoigatvuodát

Sámiid ruovttuguvlui álbmotmeahcis gullet Sámi bálgosa viidodat Soađegili gielddas ja Avvila bálgosa guovlu. Sápmelaččain álgoálbmogin lea vuoigatvuohta doalahit ja gárgehit iežaset giela, kultuvrra ja kultuvrahámi árbevirolaš ealáhusaid dego boazodoalu, guolástusa ja meahccebivddu. Dasa lassin Meahciráđđehusa hálldašan luondduriggodagaid dikšun, atnu ja suodjaleapmi galget heivehuvvot sámiid ruovttuguovllus dađi lági mielde, ahte sámi kultuvrrain bargama eavttut dorrvastuvvojit.

Almmolaš gildosat
Urho Kekkosa álbmotmeahcis lea gildojuvvon: 1) goivvohagaid roggan ja eananávdnasiid váldin (ásahus 229/1983 1 §); 2) visttiid, luottaid ja rusttegiid huksen (ásahus 229/1983 1§); 3) elliid goddin, bivdin ja heađušteapmi sihke dáid besiid heavaheapmi (ásahus 229/1983 1 §); 4) muoraid, miestagiid ja eará šattuid sihke ealli ja jápmán šaddoosiid váldin ja vaháguhttin (ásahus 229/1983 1 §); 5) eará doaibmajut, mat sáhttet rievdatit guovllu luonddudili dehe váikkuhit ávkkeheamit dan šattolašvuoda dehe elliid seailumii (ásahus 229/1983 1 §); 6) ribahuhttin (bázahusláhka 72 §) 7) dološmuittuid ja eará arkeologalaš kulturárbečuozáhagaid vaháguhttin (dološmuittoláhka 1 §) 8) beatnagiid dehe eará šibihiid luovusin doallan earret beatnagiid, mat adnojuvvojit meahccebivddu olis (meahccebivdoláhka, 53 §), sihke beatnagiid, mat adnojuvvojit boazobarggu olis (meahccebivdoláhka 51 §:a 3-čuokkis) 9) bargu, mii muosehuhtá eará olbmuid (ortnetláhka 3 §) 10) sajusdola cahkkeheapmi vuovdebuollinváruhusa áigge (gádjunláhka 6 §) Ovddabealde namuhuvvon áššiid lassin leat fámus gielddut, mot bohtet eará njuolggadusain ja eiseváldimearrádusain.

		Láhkaásaheapmi
Gohkken	Vánddardan- ja luondduturismaavádat: Gohkten lea gildojuvvon eará sajes, earret stobuid, lávuid ja dolastallanbáikkiid lahkosiin. Ravdaavádat: Gohkten lea gildojuvvon čuovvovaš báikkiin: Paradiisaskurču, Muohtaskurču sihke Rájijovsseba museaguovlu ja nuortalašgiettit (gártačuovus). Báikkálaš orru sáhtá iežas ruovttugieldda guovlluin murjedettiinis, meahcástettiinis ja guolástettiinis gohttet oba álbmotmeahci guovllus. Gohkten lea lobálaš boazobargguin oba guovllus.	luonddusuodjalanláhka 18 §. UK-láhka 6 § 2 mom, UK-ásahus 3 § 1 mom ja 2 mom
Sihkkelastin	Lobálaš meahccái merkejuvvon olgolihkadanjohtolagain sihke čuovvovaš johtolagain: Kakslauttanen-Kopsusjávri, Niillasoaivi-Suomuruoktu, Rájijovsset-Áttármohkki, Kemihaara-Peskihaara-Keskipakat, Kemihaara-Mantoselkä, Turismabálvalanjohtolat: Kemihaara-Rakitsat. Sihkkelastin maid ovdal namuhuvvon johtolagain sáhtá ráddjejuvvot go dasa lea buorre ágga.	luonddusuodjalanláhka 18 §
Beanageasosdoaimma	Sáhttet dahkkot soahpamušat dehe addit miehtamat johtolahkii, mii manná Bieravári birra. Eará sajes gildojuvvon.	luonddusuodjalanláhka 18 § Meahciráđdehusláhka 6 § 2 mom
Riiden	Riiden lea vejolaš čuovvovaš johtolagain: - Kemihaara-Peskihaara-Keskipakat - Kemihaara-Mantoselkä - Turismabálvalanjohtolat: Kemihaara-Rakitsat - Kakslauttanen-Kopsusjávri meahccesálahaga lávvu Sáhttet dahkkojuvvot soahpamušat dehe addojuvvot miehtamat Suoločielggi lagasjohtolagaide prográmmabálvalussan. Riiden maid on. johtolagain sáhtá ráddjejuvvot go dasa lea buorre ágga.	luonddusuodjalanláhka 18 §
Čáhcejohtalus	Mohtorfatnasa geavahus lea lobálaš: meahccebivddu, guolástusa ja murjema olis soađegillilaččaide Luiro- ja Riebanjogas ja suovvaguokkalaččaide Njuohttejogas, suovvaguokkalaččaide meahccebivddu ja murjema olis Gjemajoga gieračáziin sihke boazobargguin juohke bealde. Sáhttet dahkkojuvvot soahpamušat dehe addojuvvot miehtamat mohtorfatnasa atnui turismma fitnodatdoaimma olis Luiro- ja Riebanjogas. Eará guovlluin ja eará bargui mohtorfatnasa geavahussii dárbbasuvo Meahciráđdehusa čálalaš miehtan.	luonddusuodjalanláhka 18 §, UK-ásahus 3 § 1 mom ja 2 § 1 mom 9 k
Meahccebivdu	Báikkálaš orruin lea ruovttugielddaset guovllus vuoigatvuohta meahcástit álbmotmeahcis. Olgobáikegotti olbmuid eai mieđihuvvo meahccebivdolobit álbmotmeahccái.	UK-láhka 6 § 2 mom UK-ásahus 2 § 1 mom 10 k, meahccebivdoláhka 8 §
Guolástus	Lobálaš guolástanlága sihke goas ain gustojeaddji guolástan-njuolggadusa, geavahan- ja dikšunplána, giddodatmearrádusa ja Meahciráđdehusa guolástanlohpeeavttuid mielde.	UK-ásahus 2 § 1 mom 10 k

		guolástanláhka 1 §, 5 § ja 79 §, Meahciráđđehusláhka 18 § 2 mom
Dola cahkkeheapmi	Vánddardan- ja luondduturismaavádat: Dola cahkkeheapmi lea gildojuvvon eará sajés, earret dan dárkkuhussii huksejuvvon báikkiin. Ravdaavádat: Dola cahkkeheapmi lea lobálaš earret báikkiin Paradiisaskurču, Muohtaskurču sihke Rájijovsseba museaguovlu ja nuortalašgiättit (gártačuovus) nu ahte adnojuvvot rissit, goike oavssit ja unna guddožit. Báikkálaš orru sáhtta iežas ruovttugielda guovllus murjedettiinis, meahcástettiinis ja guolástettiinis cahkkehit gaskaboddasaš dola. Dola cahkkeheapmi lea lobálaš boazobargguin juohke bealde.	UK-láhka 6 § 2 mom UK-ásahus 2 § 1 mom 3 k ja 3 § 2 mom
Muorje- ja guopparčoaggin	Lobálaš buohkaide.	UK-ásahus 2 § 1 mom 3 k
Boaldinmuora váldin	Boaldin- ja goahtemuoraid váldin boazodoalu várás lea lobálaš. Maiddái Ráđjebearráigeađu ja Meahciráđđehusa stobuide sáhttet váldojuvvot muorat ráddjejuvvon meari mielde.	boazodoalloláhka 40 §, UK-ásahus 2 § 1 mom 13k ja 15k
Álbmofievrruin seaivun	Lobálaš lobihaga boazobargguid ja eiseváldibargguid olis. Sáhttet mieđihuvvot čálalaš miehtamat álbmotmeahci dikšumii ja geavahussii heivvolaš ulbmilii.	UK-ásahus 2 § 1 mom 9 k ja 13 k áibmoláhka 76 §
Boazodoallu	Boazodoallu ja dán gáibidan doaibmabijut leat lobálaččat. Boazobargguide gullevaš ráhkadusaid huksen lea vejolaš. Eará sadjái go boazodállolága guođohanbáikkiide huksemis galgá soahpat Meahciráđđehusain.	UK-láhka 6 § 2 mom, UK-ásahus 2 § 1 mom 9 k
Eará doaibma	Álbmotmeahcis lea lobálaš golledoidin, mii dáhphuvvá árbevirolaš vugiid mielde. Mášengolleroggan lea gildojuvvon. Golledoidimii galgá leat ruvkeiseválddi mieđihan golledoidinlohpi.	UK-ásahus 2 § 1 mom 3 k ruvkeláhka 22 §
Ordnejuvvon dáhphusat	Sáhtta mieđihuvvot miehtan álbmotdílálášvuoda ordnemii.	čohakkaneláhka 13 §
Dálvesihkkelastin	Muohtagovččasáigge lobálaš juohke sajés, earret fuolahuvvon láhtuin.	
Meahccejohhtalus geasset	Lobálaš lobihaga eiseváldibargguin ja boazoisida ja várreboazoisida čálalaš duođastusain boazobargguid olis. Bahuid lámis olmmoš ja su mieđušteaddji eaba maid dárbbas lobi meahccejohhtalusii. Sáhttet mieđihuvvot lobit sarvva ja guovžža biergguid viežžamii sihke luomefievrrideapmái luondduealáhusaiguin bargiide. Sáhttet mieđihuvvot lobit turismafitnodatolbmuide lámes áššehasaid fievrrideapmái. Sáhttet mieđihuvvot lobit ákkastallojuvvon dárbbui gustojeaddji lobiid mieđihanprinsihpaid ja –rávvagiid mielde álbmotmeahci dikšumii ja geavahussii heivvolaš ulbmilii.	meahccejohhtalusláhka 4 § meahccejohhtalusásahus 13 §
Meahccejohhtalus dálvet	Lobálaš lobihaga eiseváldibargguin ja boazoisida ja várreboazoisida čálalaš duođastusain boazobargguid olis. Bahuid lámis olmmoš ja su mieđušteaddji eaba maid dárbbas lobi meahccejohhtalusii. Báikkálaš orruide iežaset ruovttugielda guvlui sáhttet mieđihuvvot lobit čuovvovaš ákkaid mielde: guolásteapmái, sarvvabivddu fuolahusvuodjimii, sarvva ja guovžža biergguid viežžamii sihke smávvaspiriid bivdimii. Lobit sáhttet mieđihuvvot maid eará ákkastallojuvvon dárbbui gustojeaddji lobiid mieđihanprinsihpaid mielde álbmotmeahci dikšumii ja geavahussii heivvolaš ulbmilii. Luondduturisma lobit: Sáhttet mieđihuvvot mohtorgielkálobit dálvevánddardanbuktagiid fuolahusvuodjimii, áššehasaid fievrrideapmái mohtorgielkká reagas Kemihara-Bealljeduottar, Kakslauttanen-Niillasoivi, Tankavárri-Jorpulioaivi gaskaide. Dasa lassin Kakslauttanen-Kopsusjávri 15.3. rádjái. Turismafitnodatolbmuide sáhttet mieđihuvvot lobit lámes áššehasaid fievrrideapmái.	meahccejohhtalusláhka 4 §
Boazogeasosdoaibma	Sáhttet dahkkojuvvot soahpamušat dehe addojuvvot miehtamat boazosafáraduibii oba guvlui.	
Eará doaibma	Sáhttet mieđihuvvot lobit/miehtamat maiddái eará álbmotmeahci dikšumii ja geavahussii heivvolaš ulbmilii.	Meahciráđđehusláhka 5 §
Guvllolaš ja áiggálaš mearrádusat		

Čuozáhaga dovddaldat	Mearrádus	Álgá	Nohká	Govvádus
321	Rádjeavádagas orodeapmi ja lihkadeapmi lea gildojuvvon almmá rádjebearráigeahču radjeavádatlobi haga.	01.01.	31.12.	Rádjebearráigeahččoláhka 52 §

Nuppástusohcan

Mearrádussii oažžu ohcat nuppástusa nu ahte váidá Davvi-Suoma Hálddahusriektái 30 beaivvi siste mearrádusa diehtunoažžumis. Dárkilit rávvagat nuppástusohcamis leat váidinčujuhusas, mii lea mearrádusa čuovusin.

Mearrádusa diehtunaddin

Dát mearrádus addojuvvo diehtun almmolaš diehtunaddimin. Mearrádus dollojuvvo oidnosis xx.xx.2017 rádjái Meahciráđđehusa guovddášovttadagas, Vernissakatu 4, 01300 Vantaa, Meahciráđđehusa bálvalanovttadagain Kiehinen Suoločielggis ja Avvilis, sihke Meahciráđđehusa interneahhta-siidduin čujuhusas www.metsa.fi. Áššegirji oidnosii bidjamis almmuhuvvo Virggálaš bláđis xx.xx.2017 sihke aviissain Lapin Kansa, Inarilainen ja Sompio.

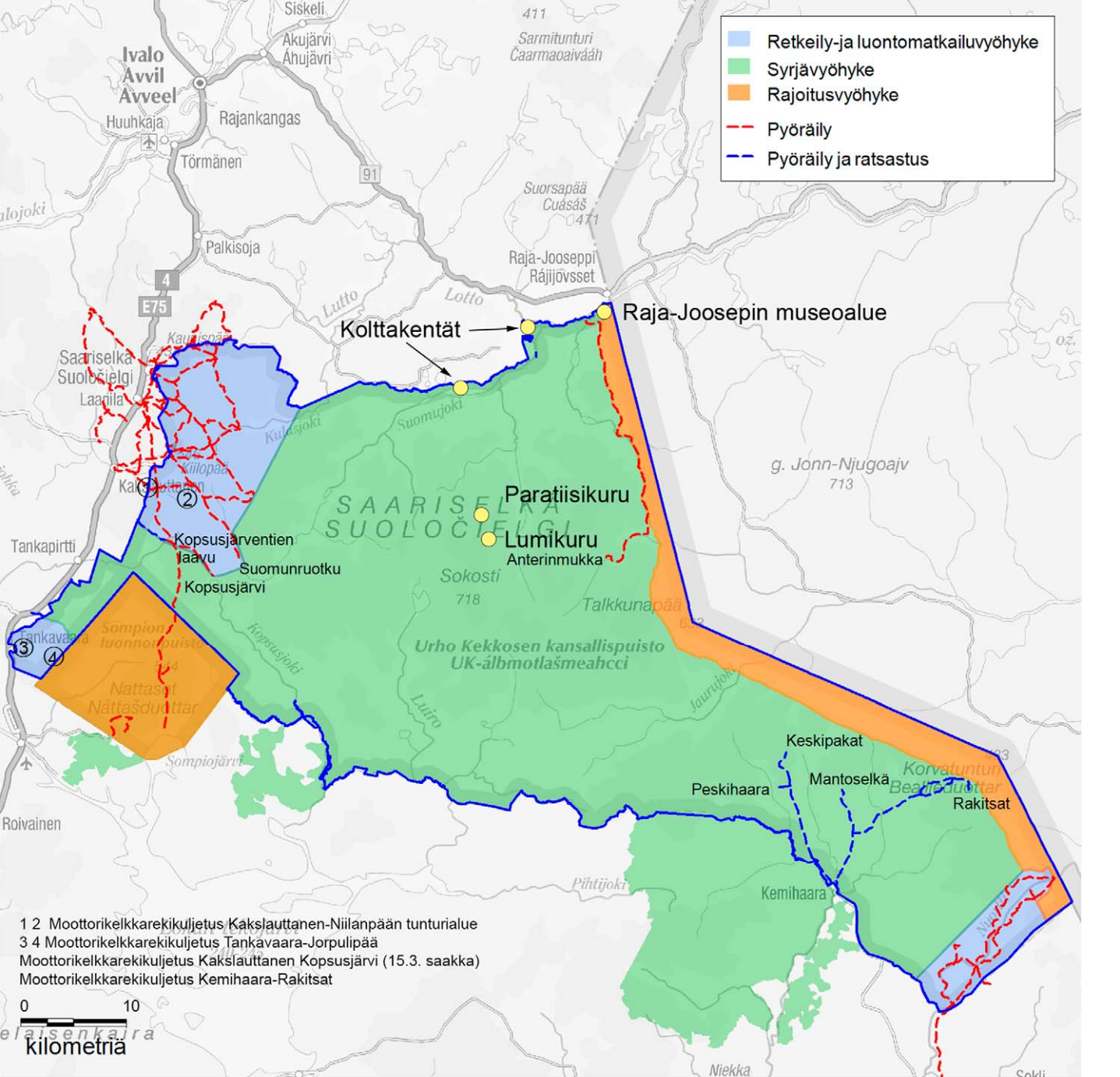
Vantaas, Meahciráđđehusas xx.xx.2017

Luonddubálvalanhoavda Timo Tanninen

Alladárkkisteaddji Esko Korsulainen

Čuovusin Gárta
Váidinčujuhus

Urho Kekkosa álbmotmeahci ortnetnjuolggadusa čuovusgárta

Suomi	Saame
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Vánddardan- ja luonddaturismaavádat
Syrjävyöhyke	Ravdaavádat
Rajoitusvyöhyke	Ráddjehusavádat
Pyöräily	Sihkkelastin
Pyöräily ja ratsastus	Sihkkelastin ja riiden
Kolttakentät	Nuortalašgiettit
Raja-Joosepin museoalue	Rájijovsseba museaguovlu
Paratiisikuru	Paradiisaskurču
Lumikuru	Muohtaskurču
Anterinmukka	Áttármohkki
Kopsusjärventien laavu	Kopsusjávrreruotta lávvu
Suomunruoktu	Suomuruoktu
Kopsusjärvi	Kopsusjávri
Moottorikelkkareikikuljetus Kakslauttanen-Niilanpään tunturialue	Mohtorgielkáreahkafievrrideapmi Kakslauttanen-Niillasoaivvi duottarguovlu
Moottorikelkkareikikuljetus Tankavaara-Jorpulipää	Mohtorgielkáreahkafievrrideapmi Tankavaara-Jorpulioaivi
Moottorikelkkareikikuljetus Kakslauttanen Kopsusjärvi (15.3. saakka)	Mohtorgielkáreahkafievrrideapmi Kakslauttanen Kopsusjávri (15.3. rádjái)
Moottorikelkkareikikuljetus Kemihaara-Rakisat	Mohtorgielkáreahkafievrrideapmi Kemihaara-Rakisat

Keskipakat	Keskipakat
Peskihaara	Peskihaara
Mantoselkä	Mantoselkä
Rakisat	Rakisat
kilometriä	kilomettara